

นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลโดยใช้รูปแบบ
การบริหารแบบมีส่วนร่วม และการบริหารแบบเครือข่าย
ของกลุ่มโรงเรียนเอกชนคาทอลิกภาคใต้

Innovation in Educational Institutions Management in the Digital Age using
Participatory and Network-Based Management Models in the Private Catholic
Schools in the Southern Region

เพชรสุภักดิ์ กิจสกุล¹ พิภพ วังเงิน² ทนง ทองภูเบศร์²

Phetsuphak Kitsakul¹ Pipob Vachungngern² Thanong Thongphubate²

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์^{1,2,3}

College of Innovation Management, Rajamangala University of Technology Rattanakosin^{1,2,3}

Corresponding Author, e-mail: Phetsuphak.kit@rmutr.ac.th

Retrieved 10-08-2024; Revised 21-09-2023; Accepted 05-11-2024

Doi: 10.14456/japm.2024.58

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของนวัตกรรมและทฤษฎีในการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล 2) เพื่อออกแบบนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล และ 3) เพื่อกำหนดแนวทางการใช้นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล การวิจัยนี้เป็นการวิจัยคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา รางวัลพระราชทานและที่ได้รับผลการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ระดับดีเยี่ยมและดีมาก จำนวน 8 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก 2) แผนการวิจัยปฏิบัติการโดยใช้หลักการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ 3) แนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาแบบอุปนัยด้วยเทคนิค ผลการวิจัย พบว่า

1. องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ได้แก่ 1) การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม 4 ด้าน คือ (1) ด้านการตัดสินใจ (2) ด้านการปฏิบัติ (3) มีส่วนร่วมจากบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร และ (4) ด้านการประเมิน และ 2) การบริหารสถานศึกษาแบบเครือข่าย 5 ด้าน คือ (1) ด้านการศึกษา (2) ด้านสังคม (3) ด้านชุมชน (4) ด้านผู้ปกครอง และ (5) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 2. นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนเอกชนคาทอลิกภาคใต้ คือ รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผสมผสานกับการบริหารแบบเครือข่าย และ 3. แนวทางการบริหาร

สถานศึกษาในยุคดิจิทัล ได้แก่ (1) การบริหารการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา (2) การสร้างวัฒนธรรมสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง (3) การจัดการความรู้ในสถานศึกษายุคดิจิทัล (4) การทำงานเป็นเครือข่าย (5) การบริหารเทคโนโลยี (6) การยอมรับเทคโนโลยี นวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลง และ (7) การเข้าถึงเทคโนโลยีโดยเชื่อมโยงความคิดและความรู้ให้กับผู้เรียน

คำสำคัญ: นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษา , ยุคดิจิทัล , การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม , การบริหารสถานศึกษาแบบเครือข่าย , โรงเรียนเอกชนคาทอลิกภาคใต้

Abstract

The objectives of this research were: 1) To analyze the factors of innovation and theories of educational institution management in the digital age. 2) To design innovative approaches to managing educational institutions in the digital age. 3) To present guidelines for innovation in the management of educational institutions in the digital age. This research employed a qualitative methodology. The primary informants were eight administrators from Catholic schools who had received royal awards and achieved excellent or outstanding assessment results from the Office for National Education Standards and Quality Assessment (Public Organization). The research instruments included: 1) In-Depth Interviewing; 2) An Action Research Plan using the PLC principle; and 3) Questionnaires for Focus Groups and content analysis using analytic techniques.

The research findings were as follows:

1. The components of school management in the digital age include: 1) Participatory School Management in Four Dimensions: (1) Decision-making, (2) Implementation, (3) Involvement of both internal and external stakeholders, and (4) Evaluation 2) Network-Based School Management in Five Dimensions: (1) Education, (2) Social aspects, (3) Community engagement, (4) Parental involvement and (5) Information and communication technology.

2. Innovation in Educational Institutions Management in the Digital Age of the Private Catholic Schools in the Southern Region is Participatory Network-Based Management combined with a Network-Based Management model.

3. Strategies for School Management in the Digital Age: (1) Managing educational change, (2) Creating a change-friendly school culture, (3) Knowledge management in digital schools, (4) Networking, (5) Technology management, (6) Embracing technology, innovation, and change and (7) Accessing technology by connecting ideas and knowledge to learners.

Keywords: Innovation in Educational Institutions Management, Digital age, Participatory Management (PM), Network–Based Management Models, Private Catholic Schools in the Southern Region

บทนำ

เทคโนโลยีดิจิทัลมีความสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมมนุษย์ของศตวรรษที่ 21 ช่วยผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการดำรงชีวิตของมนุษย์ โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงแนวคิดการบริหารเชิงธุรกิจ (มู อรติตลเชษฐ์, 2560) เทคโนโลยีดิจิทัลทำให้ผู้บริโภคในสังคมปรับตัวเข้าสู่สิ่งแวดล้อมดิจิทัล ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงวิธีการเรียนรู้ปัจจุบัน ที่ได้รับความกระทบจากเทคโนโลยีดิจิทัล กระบวนการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ได้ขยายออกนอกห้องเรียนเข้าสู่บริบทชีวิตจริง ซึ่งเกิดขึ้นผ่านช่องทางการสื่อสารผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์และโลกออนไลน์ ซึ่งเป็นแรงผลักดันที่สำคัญในการส่งเสริมแรงจูงใจสำคัญสำหรับกระบวนการเรียนรู้ ในส่วนของการศึกษาเทคโนโลยีดิจิทัลได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนโดยตรง และเป็นเครื่องมือที่เสริมโอกาสทางการศึกษาและเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ (Agbi, A., 2019) ความสำคัญของงานวิจัยนี้มุ่งศึกษาทฤษฎี งานวิจัย และข้อมูลของนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแห่งโลกในยุคดิจิทัล ซึ่งมีผลกระทบต่อระบบการบริหารสถานศึกษา การเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลที่กำลังเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในวันนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนทัศนคติและแนวคิดการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพในทุกด้าน ที่สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้ นวัตกรรมการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาแห่งยุคดิจิทัลนั้นเป็นแนวทางใหม่ในการบริหารสถานศึกษาที่น่าสนใจ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในยุคดิจิทัลที่จำเป็นต้องมีการปรับรูปแบบ และการใช้นวัตกรรมใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล ด้านการบริหารทั่วไป ตามขอบข่ายการกระจายอำนาจการบริหารสถานศึกษา และการจัดการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

จากแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาของคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (2562) ซึ่งกล่าวว่า การปฏิรูปการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปประเทศ เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์การศึกษาชาติ อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศ โดยกำหนดแผนงานในการปฏิรูปการศึกษาเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปการศึกษาไว้ 7 เรื่องที่สำคัญ โดยเฉพาะเรื่องที่ 7 ที่สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องนี้ คือ การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้โดยการพลิกโฉมด้วยระบบดิจิทัล ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูป 4 ประเด็น ได้แก่ (1) การปฏิรูปการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลแห่งชาติ (2) ระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษา (3) การพัฒนาความเป็นพลเมืองดิจิทัล ในด้านความฉลาดรู้ดิจิทัล ความฉลาดรู้สารสนเทศ ความฉลาดรู้สื่อเพื่อเรียนรู้วิธีการในการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ (4) การมีพฤติกรรมที่สะท้อนการรู้กฎ กติกา มารยาท จริยธรรมเกี่ยวกับการใช้สื่อ และการสื่อสารบนโลกอินเทอร์เน็ต (คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา, 2562)

นอกจากนี้จากผลการประชุมเพื่อจัดทำ แผนแม่บทในการบริหารสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียน เอกชนคาทอลิกภาคใต้ ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2564-2567) เมื่อวันที่ 22-26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 สรุปว่า ด้านที่ต้องพัฒนาและสร้างกลยุทธ์ คือ (1) ด้านวิชาการโดยเฉพาะการเรียนรู้ และการเจริญเติบโตทางการศึกษา เมื่อพิจารณาจากผลการทดสอบด้านทักษะการเรียนรู้ โดยรวมต่ำกว่าเกณฑ์ของการศึกษาโลก ทักษะด้านการใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยี ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการงานอาชีพ และทักษะทางสังคม ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุง (2) ด้านความเท่าเทียม และความแตกต่างในการบริหารจัดการศึกษาที่มีความเหลื่อมล้ำสูง ความแตกต่างในทฤษฎี นวัตกรรม แนวทาง และระบบ เนื่องจากวัฒนธรรมของสถานศึกษา และนักเรียน ตามหมู่บ้านชนบทห่างไกลในเขตจังหวัดภาคใต้ ไม่สามารถรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ครบหนึ่งร้อยเปอร์เซ็นต์ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และสัญญาณการสื่อสารทางไกลทุกรูปแบบไปได้ไม่ทั่วถึง นอกนั้นในช่วงปี พ.ศ. 2562 เป็นต้นมา ปัญหาที่กระทบต่อการบริหารสถานศึกษา มากที่สุด คือ การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็วจึงเกิดเป็นระบบการจัดการศึกษาแบบปรกติใหม่ (New Normal) ขึ้นมาทั้งรูปแบบออนไลน์ ออนไลน์และอีกหลากหลายรูปแบบ (3) ด้านการเงิน ซึ่งเป็นผลกระทบจากรายได้ของผู้ปกครองและนักเรียน ด้วยเหตุที่โครงสร้างของประชากรเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จำนวนนักเรียนของทุกสถานศึกษาลดลงเป็นจำนวนมากอย่างต่อเนื่อง โครงสร้างในการบริหารสถานศึกษามีการปรับเปลี่ยนลดลง ทั้งจำนวนบุคลากร รายรับในการบริหารจัดการ แม้แต่คุณภาพทางการศึกษาเองก็ลดลงเป็นผลสืบเนื่องกันด้วย และ (4) ด้านความปั่นป่วนทางเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล ที่เข้ามามีบทบาทและปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็วภายในระยะเวลาอันสั้น

จากเหตุผลข้างต้นผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการวิจัยนี้กับกลุ่มโรงเรียนเอกชนคาทอลิกภาคใต้ที่เป็นโรงเรียนเอกชน และมีการบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบของกลุ่มองค์กร โดยนักบวช พระสงฆ์ภายใต้การบริหารแบบวัฒนธรรมคาทอลิกของสังฆมณฑล หรือมูลนิธิที่มีระบบระเบียบชัดเจน และมีแนวทางในการบริหารที่มีวิวัฒนาการมาอย่างยาวนาน มีการพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทันสมัยและเท่าทันต่อความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาทฤษฎี และแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษา เพื่อค้นหาความรู้ใหม่ว่า ผู้บริหารในกลุ่มโรงเรียนคาทอลิกในเขตพื้นที่การศึกษาภาคใต้ ได้นำทฤษฎีหรือแนวทางในการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม (PM : Participatory Management) และการบริหารแบบเครือข่าย (Network-Based Management : 5Ns) มาพัฒนาการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่ม และศึกษานวัตกรรมการบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัล จนได้เป็นนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล และได้แนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนเอกชนคาทอลิกภาคใต้ให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลแห่งโลกศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของนวัตกรรมและทฤษฎีในการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล
- 2) เพื่อออกแบบนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล
- 3) เพื่อกำหนดแนวทางการใช้นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนเอกชนคาทอลิกภาคใต้

การทบทวนวรรณกรรม

นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยให้ความหมายนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในลักษณะการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ การจัดการความรู้ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (สุวิมล โพธิ์กลิ่น, 2021) โดยใช้แนวทางในการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม และการบริหารแบบเครือข่ายมาพัฒนาการบริหารสถานศึกษา และอาศัยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ช่วยใหเกิดนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาขึ้น อีกทั้งยังช่วยสร้างโอกาสในการเข้าถึงข่าวสาร ความรู้ที่หลากหลาย ปณิธา เกตุแก้ว (2563) ได้ให้แนวคิดและทฤษฎี ในการจัดการนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาการศึกษาไว้หลายแนวคิด ผู้วิจัยได้เลือกมา 2 แนวคิด ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่องนี้ คือ 1) แนวคิดนวัตกรรมแนวเครือข่ายเทคโนโลยี (the technology network theory of innovation) และ 2) แนวคิดนวัตกรรมแนวเครือข่ายทางสังคม (the social network theory of innovation)

ในขณะที่ วรินทร์ ชัยสัมพันธ์สกุล และนันทิยา น้อยจันทร์ (2566) ได้เสนอโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาและการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการบริหารแบบ POSTCoRB รวมถึงการนำเสนอทฤษฎี POSDCoRB ในการบริหารการศึกษาที่ได้รับการยอมรับ เหล่านี้เกิดขึ้นจากแนวคิดต้นฉบับของ Luther H. Gulick และ Lyndall Urwick ในด้านการบริหารกระบวนการ ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการบริหารสถานศึกษาที่แบ่งออกเป็น 4 ฝ่าย ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป การนำเสนอทฤษฎี POSDCoRB เป็นกระบวนการบริหารสถานศึกษาที่มีกรอบการดำเนินงานที่ชัดเจนภายในสถาบันการศึกษา ซึ่งส่งผลให้เกิดผลงานที่มีคุณภาพสูง ช่วยให้บุคลากรเข้าใจบทบาทและขอบเขตงานของตน ด้วยเหตุนี้ การบริหารสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม คือการที่บุคคลผู้บริหารสถานศึกษาใช้การจูงใจให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานหรือบุคคลผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ เพื่อพัฒนางานที่ปฏิบัติให้มีคุณภาพสูงสุด ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการรับรู้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจตลอดจนการประเมินผลให้ทุกฝ่ายได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน อันจะนำไปสู่เป้าหมายของสถานศึกษาขณะที่ พรพรรณ สุรีย์แสง และนันทิยา น้อยจันทร์ (2565) ให้ความหมายและ

องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมว่า เป็นการบริหารที่เน้นการให้บุคคลที่เป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษาหรือมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญทางการบริหาร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบริหารงาน การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญในการสร้างความเข้าใจร่วมกันในการปฏิบัติงานตามเป้าหมาย และกระบวนการตัดสินใจสามารถปรับปรุงตามพฤติกรรมของบุคคลในสถานศึกษาได้มากและได้รับการยอมรับ เป็นหลักการในการบริหารงานที่ช่วยให้การดำเนินงานที่มีการวิเคราะห์เชิงลึกมีระบบที่ชัดเจน ลดการเกิดช่องว่างในการสื่อสารภายในสถานศึกษา และลดปัญหาและความขัดแย้ง การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเป็นการสร้างโอกาสให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการคิดและตัดสินใจ วางแผนร่วมกัน และทำงานร่วมกัน ซึ่งเป็นพื้นฐานในการสร้างความผูกพันและความร่วมมือในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้ไปสู่การบรรลุเป้าหมายทางการบริหารที่มีส่วนร่วม ส่งผลให้เกิดผลประโยชน์ในหลายด้าน เช่น 1) การรวมความคิดที่หลากหลายเพื่อสร้างความคิดสร้างสรรค์ 2) การลดความขัดแย้งและเพิ่มการยอมรับในการบริหาร 3) การสร้างโอกาสในการสื่อสารที่ดีและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานร่วมกัน และ 4) การทำให้การตัดสินใจมีคุณภาพและเพิ่มความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

การบริหารสถานศึกษาแบบเครือข่าย เป็นการเชื่อมโยงของคน กลุ่มคน หรือกลุ่มองค์กรที่สมัครใจที่จะแลกเปลี่ยนข่าวสารร่วมกันหรือทำกิจกรรมร่วมกัน ภายใต้เป้าหมายและวิธีการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับรูปแบบและยุทธศาสตร์การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในระบบการศึกษาของชาติ ความเป็นมาและมุมมอง (กุลทัต หงษ์ชยางกูร และปรัชญานันท์ เทียงจรรยา, 2560) ในขณะที่ (Zandraevich, S. 2018) กล่าวว่า ผลลัพธ์ที่สำคัญที่สุดขององค์กรเครือข่ายนวัตกรรมทางการศึกษา ได้แก่ การรวมพลังทางสังคมที่สนใจในการพัฒนาการศึกษา การสร้างและเผยแพร่แนวปฏิบัติด้านการสอนที่ดีที่สุดของสมาชิกที่เข้าร่วมในกระบวนการสร้างสรรค์ ที่เป็นนวัตกรรมซึ่งช่วยจัดปัญหา และสร้างความร่วมมือแบบเครือข่ายที่มั่นคงและทิศทางที่สำคัญที่สุดของการบริหารจัดการด้านการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเกิดผลดีต่อการบริหารจัดการเครือข่าย คือ 1) ทำให้การบริหารหรือการพิจารณาแนวทางในการแก้ปัญหาที่มีความหลากหลายเป็นไปอย่างถี่ถ้วน รอบคอบ 2) ทำให้มีการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน โดยมีให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีอำนาจมากเกินไป ซึ่งอาจนำไปสู่การใช้อำนาจในทางที่ไม่ถูกต้องอันเกิดผลเสียหายแก่เครือข่ายและองค์กรได้ 3) เป็นการขจัดปัญหาไม่ให้เกิดการดำเนินนโยบายใด มีผลต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมากเกินไป 4) ก่อให้เกิดการประสานงานที่ดีทำให้การบริหารเครือข่ายเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ และ 5) การรวมตัวกันของบุคคลเป็นเครือข่ายจะก่อให้เกิดพลังที่เข้มแข็ง สามารถขับเคลื่อนกิจกรรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และตรงเป้าหมาย

ยุคดิจิทัล เป็นยุคที่เทคโนโลยีมีบทบาทมากขึ้น ทำให้คนรุ่นปัจจุบันมีความรู้ทางเทคโนโลยีในระดับสูงควบคู่ไปกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยล่าสุดได้นำไปสู่การขยายตัวของเทคโนโลยีในด้านการศึกษา ด้วยเหตุนี้จึงต้องนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาในปัจจุบัน และควรต้องใช้เทคโนโลยีให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งเป็นความสำคัญของการการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล “ดิจิทัล” เป็นเรื่อง

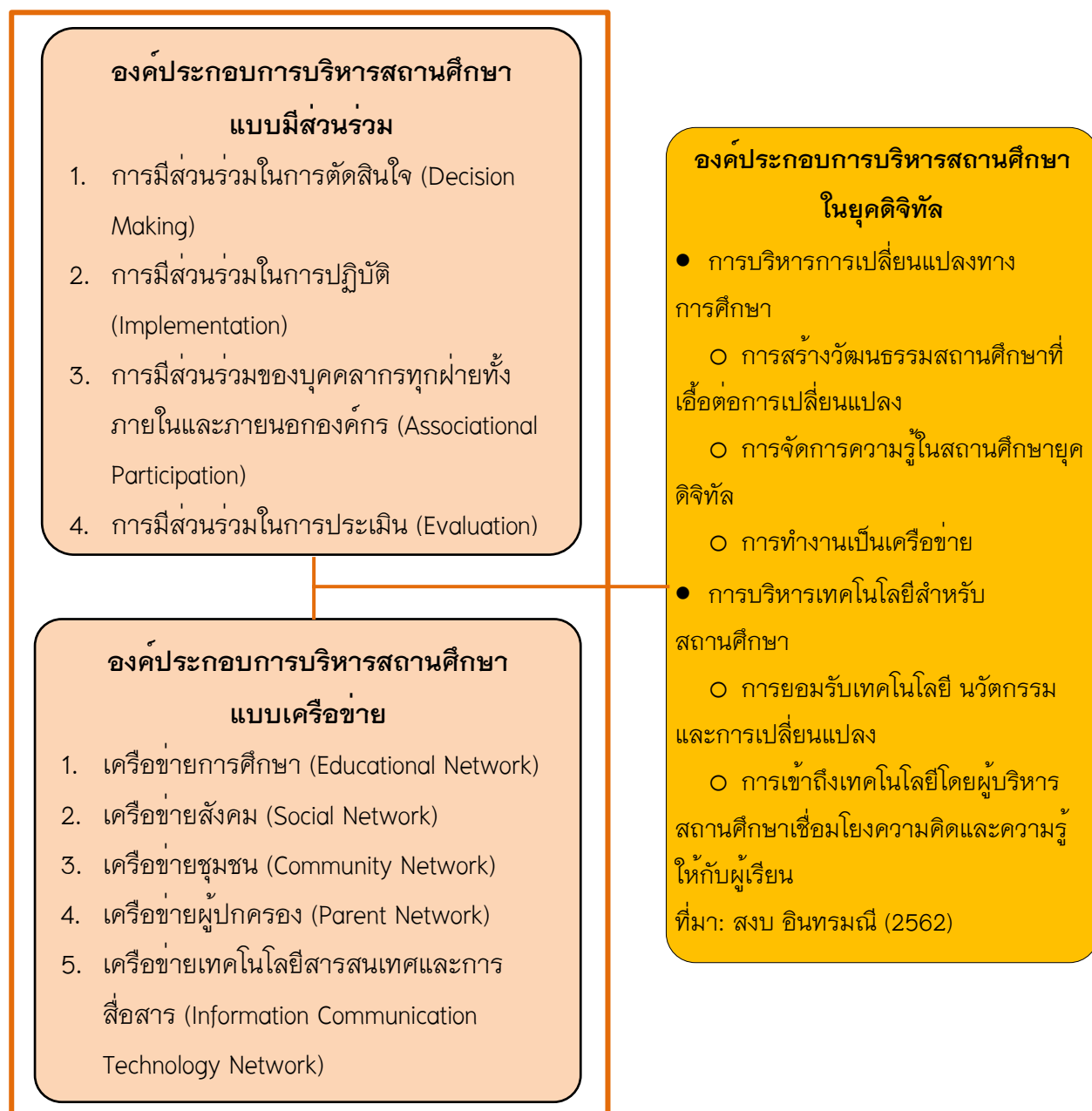
เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ เราควรเข้าใจว่าดิจิทัลเป็นเทคโนโลยีสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนการศึกษา เศรษฐกิจและสังคมของศตวรรษที่ 21 หรือโลกแห่งยุคดิจิทัล โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงแนวคิด ที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา (Hashim, 2018) นอกจากนี้ กัญญารัตน์ สุขแสน (2563) ได้สรุปและให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคน จะต้องวางตัวเองเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะในยุค 4.0 หรือยุคดิจิทัลนี้ ความรู้จะล้นไหลเกิดขึ้นตลอดเวลาและพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นศูนย์กลางของนักการศึกษาทุกคน คือต้องเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเปิดกว้างต่อการเรียนรู้ ต่อการถูกทดสอบ และการปฏิบัติในปัจจุบัน เตรียมพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนและเปลี่ยนแปลง ควรเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดเพื่ออนาคต และการเรียนรู้ที่เป็นนวัตกรรมใหม่ ในสิ่งที่นักเรียนต้องการ บนพื้นฐานของสิ่งแวดล้อมที่ตัวเองมีอยู่

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าว ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญในทฤษฎีและวรรณกรรมสำคัญสองประเด็นหลัก คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วม และแนวคิดการบริหารแบบเครือข่าย ผู้วิจัยได้นำมาพัฒนาเป็นรูปแบบนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลคือ PM + 5Ns ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการให้ได้มาซึ่งข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหาร 8 ท่านจากกลุ่มโรงเรียนเอกชนคาทอลิก ที่ได้รับรางวัลพระราชทานและผลการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ระดับดีเยี่ยมและดีมาก ทำให้ได้ข้อมูลมาซึ่งการบริหารแบบเครือข่าย 5 เครือข่ายด้วยกัน คือ (1) เครือข่ายการศึกษา (2) เครือข่ายสังคม (3) เครือข่ายชุมชน (4) เครือข่ายผู้ปกครอง และ (5) เครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

กลุ่มโรงเรียนเอกชนคาทอลิกภาคใต้ หมายถึง โรงเรียนเอกชนคาทอลิกของสังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี ซึ่งมีด้วยกัน 10 โรงเรียน และโรงเรียนสังกัดคณะนักบวช จำนวน 15 โรงเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 25 โรงเรียน

กรอบการวิจัย (Research Framework)

รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้ทฤษฎีการบริหารแบบมีส่วนร่วม และแนวคิดการบริหารแบบเครือข่ายเป็นกรอบการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยกำหนดพื้นที่วิจัย คือ กลุ่มโรงเรียนเอกชนคาทอลิกภาคใต้ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริหารสถานศึกษารางวัลพระราชทานและผลการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ระดับดีเยี่ยมและดีมาก จำนวน 8 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ชนิด 1) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก 2) แผนการวิจัยปฏิบัติการโดยใช้หลักการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ 3) แนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาด้วยเทคนิคการวิเคราะห์สรุปอุปนัย (Miller, Steven I. 1982) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษา สังเคราะห์ ทฤษฎี งานวรรณกรรม และสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล

1.1 ศึกษาและสังเคราะห์เอกสารตามแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการบริหารสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่าย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์องค์ประกอบของทฤษฎีการบริหารแบบมีส่วนร่วม จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้สรุปองค์ประกอบของทฤษฎีการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่มีจำนวนค่าความถี่ของการยืนยันและคำร้อยละที่เป็นการยอมรับ 4 องค์ประกอบ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นองค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม 4 องค์ประกอบด้วยกันคือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 3) การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอกองค์กร และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ส่วนการบริหารโดยการสร้างเครือข่ายการศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยจากผู้เกี่ยวข้องจำนวน 6 ท่าน ผู้วิจัยเน้นในเรื่องของประโยชน์ของการบริหารโดยการสร้างเครือข่ายที่ใช้ในการบริหารสถานศึกษาที่มีค่าความถี่เป็นที่ยอมรับ 5 ประเภทย่อยด้วยกันคือ 1) เครือข่ายด้านการศึกษา 2) เครือข่ายด้านสังคม 3) เครือข่ายด้านชุมชน 4) เครือข่ายด้านผู้ปกครอง และ 5) เครือข่ายด้านข้อมูลทางเทคโนโลยีและการสื่อสาร

1.2 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล (In-dept Interview)

ผู้วิจัยได้เลือกการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเจาะจงผู้บริหารโรงเรียนเอกชนคาทอลิก 8 ท่านที่ได้รับรางวัลพระราชทานและผลการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ระดับดีเยี่ยมและดีมาก โดยการตั้งคำถามเพื่อสัมภาษณ์ผู้บริหารเป็นรายบุคคล ตามแนวทางการบริหารสถานศึกษาพบว่าแต่ละท่านได้ใช้ทฤษฎีและแนวทางในการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมและการบริหารแบบเครือข่าย

ระยะที่ 2 ทำวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) โดยผู้วิจัยนำผลการศึกษาและสังเคราะห์เอกสารตามแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการบริหารแบบมีส่วนร่วม และการบริหารสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่าย และผลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล นำมาออกแบบร่างนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนเอกชนคาทอลิกภาคใต้ โดยใช้แนวคิดการระดมสมองและสร้างสรรค์ความคิดเพื่อพัฒนานวัตกรรม (Pumpo, A. 2019) โดยใช้ SCAMPER technique สามารถอธิบายองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ เป็น (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนเอกชนคาทอลิกภาคใต้ และตัวอย่างแนวทางการนำไปใช้กับโรงเรียนเอกชนในกลุ่มคาทอลิกภาคใต้ 3 ขนาด ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ผู้วิจัยดำเนินการติดตามประเมินผล สรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพจากการทำวิจัยปฏิบัติการในระยะที่ 2 ดังนี้

1) โรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า ทุกฝ่ายงานมีการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมครบ 4 องค์ประกอบ และมีการบริหารแบบเครือข่ายครบ 5 เครือข่ายในทุกฝ่ายงาน และจากตัวอย่างแนวทางการนำนวัตกรรมนี้ไปใช้กับกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ นั้น ช่วยให้ครูได้วิเคราะห์ปัญหาร่วมกัน เป็นต้นในงานด้านวิชาการและงานกิจการนักเรียน ในทุกโครงการของทุกกลุ่มสาระ และการสร้างเครือข่ายการศึกษาโดยเปิดโอกาสให้ตัวแทนผู้เชี่ยวชาญจากเครือข่ายสังคม เครือข่ายชุมชน และเครือข่ายผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วมในการ

ประเมินการนิเทศการสอน ผ่านเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลที่เกิดขึ้นคือเกิดการยอมรับเทคโนโลยี นวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงทั่วทั้งสถานศึกษา เกิดการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ยุคดิจิทัลร่วมกับเครือข่ายการศึกษา และได้พบว่า ในฝ่ายวิชาการได้ใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) อยู่แล้ว ซึ่งเกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ต่อผู้วิจัย ผลที่ได้รับคือครูได้รับแรงบันดาลใจ และกำลังใจจากการนิเทศการสอนแบบมีส่วนร่วมโดยบูรณาการกระบวนการ

2) โรงเรียนขนาดกลาง พบว่า มีการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมครบ 4 องค์ประกอบในทุกฝ่ายงาน และมีกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ บนพื้นฐานของการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีการใช้การบริหารแบบเครือข่าย 5 เครือข่ายเฉพาะในฝ่ายงานวิชาการ และฝ่ายกิจการนักเรียน และจากตัวอย่างแนวทางการนำนวัตกรรมนี้ไปใช้กับกลุ่มโรงเรียนขนาดกลางนั้น ได้ค้นพบองค์ความรู้ใหม่คือกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมสามารถ บูรณาการกับกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในบริบทของงานการนิเทศในฝ่ายงานวิชาการตามกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้วยนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนเอกชนคาทอลิกภาคใต้ สำหรับโรงเรียนขนาดกลางนั้นมีการขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบ และเป็นธรรมชาติ จนสามารถกลายเป็นวัฒนธรรมขององค์กรได้ในอนาคต

3) โรงเรียนขนาดเล็กพบว่ามีการใช้กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมครบ 4 องค์ประกอบ และมีการบริหารแบบเครือข่าย 5 เครือข่ายเฉพาะในฝ่ายงานวิชาการ ตามแนวทางการนำนวัตกรรมนี้ไปใช้กับกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กนั้น พบว่าการใช้เครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ มีการเผยแพร่ข้อมูลของโรงเรียนสู่ชุมชนและเครือข่ายด้านสังคม ตลอดจนการนำเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี และมีคุณภาพ มีการนำเครือข่ายด้านชุมชน และด้านผู้ประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเครือข่ายผู้ประกอบการมีความเข้มแข็งมาก และยังไม่พบกระบวนการทำงานแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ระยะที่ 3 ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เป็นการระดมความคิดเห็นโดยการดำเนินการสนทนากลุ่มเพื่อสรุปแนวคิดการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยใช้การสนทนากลุ่ม เพื่อประเมินผลและรับรองคุณภาพและประสิทธิภาพ ตรวจสอบรับรองนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยอาจารย์ที่ปรึกษา ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 ท่านและเผยแพร่แนวคิดการบริหารการศึกษาแบบ PM + 5Ns สู่ผู้บริหารในกลุ่มโรงเรียนเอกชนคาทอลิกภาคใต้ และผู้ที่สนใจเพื่อนำไปพัฒนาการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาของตนต่อไป

ผลการวิจัย

ผลสรุปที่ได้รับในการทำวิจัยปฏิบัติการของกลุ่มโรงเรียนทั้ง 3 ขนาดแสดงให้เห็นว่าทุกโรงเรียนมีการใช้ทฤษฎีการบริหารแบบมีส่วนร่วมครบทุกองค์ประกอบในทุกฝ่ายงาน แต่การบริหารแบบเครือข่าย

ครบทุกองค์ประกอบพบในโรงเรียนขนาดใหญ่เท่านั้น สำหรับโรงเรียนขนาดกลางมีใช้ในฝ่ายวิชาการ และกิจการนักเรียน และโรงเรียนขนาดเล็กมีการบริหารแบบเครือข่าย 5 เครือข่ายเฉพาะในฝ่ายวิชาการเท่านั้น

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า องค์ประกอบของนวัตกรรมและทฤษฎีในการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล คือ การบริหารสถานศึกษาโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม และการบริหารแบบเครือข่าย ส่งผลให้เกิดองค์ประกอบในการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า การออกแบบนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล PM + 5Ns ได้รับการรับรองจากผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ ในการสนทนากลุ่มและได้นำไปทดลองใช้แล้ว

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 ได้กำหนดแนวทางการใช้นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนเอกชนคาทอลิกภาคใต้ คือการสร้างวัฒนธรรมสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง และมีการทำงานเป็นเครือข่าย โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องยอมรับเทคโนโลยี นวัตกรรม และการเปลี่ยนแปลง และเป็นผู้ที่มีสมรรถนะในการเชื่อมโยงความคิดและความรู้ ให้กับผู้เรียนที่เป็นกลุ่มคนที่เกิดในยุคดิจิทัล ครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มคนที่อพยพเข้ามาสู่ยุคดิจิทัล

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ ได้ค้นพบองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากการทำ Action Research กับโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลาง โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เข้ามาบูรณาการกับนวัตกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วม PM + 5Ns ซึ่งได้จัดให้มีการนิเทศการสอน ด้วยนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนเอกชนคาทอลิกภาคใต้ บูรณาการกับกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ในงานการบริหารวิชาการ และฝ่ายงานอื่นในการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล (นิตยา, 2561,) โดยประยุกต์ใช้ตามขั้นตอนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพดังนี้

ภาพที่ 2 แสดงองค์ความรู้ใหม่ ที่สามารถนำกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาบูรณาการกับ PM + 5Ns

ขั้นตอนที่ 1 แต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อดำเนินการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ ครูผู้สอน เพื่อนครูผู้ร่วมอาชีพ และผู้เชี่ยวชาญการนิเทศจากภายนอก เกี่ยวกับการพัฒนากรอบแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม กับการบริหารแบบเครือข่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการจัดการศึกษา และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกัน ในงานวิชาการเกี่ยวกับผลคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียนที่ได้ดำเนินการทดสอบและวิเคราะห์เรียบร้อยแล้วก่อนที่จะมาเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ขั้นตอนที่ 2 ประชุมวิเคราะห์ ปัญหาและสิ่งที่ต้องการพัฒนา เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเกี่ยวกับสภาพปัญหา สิ่งที่ต้องพัฒนา ผลการประเมิน แนวความคิด ในการเรียนการสอนของครู และแนวทางการนำข้อมูลไปใช้พัฒนานักเรียน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเกี่ยวกับการวิจัยบทเรียน (lesson study) เสี่ยงสะท้อนจากห้องเรียนที่ได้จากการสังเกตการเรียน การสอนในห้องเรียน ผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยบูรณาการกับ PM+ 5Ns

ขั้นตอนที่ 3 ใช้กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากกลุ่มคนทุกฝ่าย ทุกเครือข่าย ในการดึงศักยภาพของครูที่ยังขาดประสบการณ์เรื่องการวิเคราะห์ผู้เรียน เพื่อออกแบบ และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยครูที่มีบทบาทหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูที่มีความเชี่ยวชาญในการวิจัยเพื่อพัฒนาการ

เรียนรู้จะทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทั้งนี้มีปัจจัยสนับสนุนของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่สำคัญ คือ ชุมชนกัลยาณมิตร การมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน การมีภาวะผู้นำ การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ และการมีพื้นที่ปฏิบัติงานร่วมกันโดยมีเป้าหมายหลักของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

สรุป

1. การบริหารสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนเอกชนคาทอลิกภาคใต้ สามารถนำนวัตกรรม PM + 5Ns ไปประยุกต์ใช้กับการบริหารงาน 4 ฝ่าย ได้อย่างสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ของกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลาง
2. มีการนำเสนอ และเกิดการยอมรับรูปแบบนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล PM+5Ns กับกลุ่มโรงเรียนเอกชนคาทอลิกภาคใต้เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา
3. ได้เสนอแนวทางการใช้นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล PM+5Ns กับกลุ่มโรงเรียนเอกชนคาทอลิกภาคใต้ และสามารถบูรณาการกับกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. เปิดโอกาสให้เครือข่ายการศึกษาได้ส่งตัวแทนผู้เชี่ยวชาญจากเครือข่ายสังคม เครือข่ายชุมชน และเครือข่ายผู้ประกอบการ เข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบการปฏิบัติงาน การจัดการบริหารสถานศึกษาของแต่ละฝ่ายผ่านเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในกลุ่มโรงเรียนเอกชนทุกขนาด
2. ส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่าย ผ่านเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาต่อยอดต่อไป
3. ประยุกต์ใช้แนวทางการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ด้วยนวัตกรรมการบริหารการศึกษาแบบ PM + 5Ns ดังนี้ (1) การบริหารสถานศึกษาโดยการประยุกต์ใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม และการบริหารแบบเครือข่าย (2) การสร้างวัฒนธรรมสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง (3) การจัดการความรู้ในสถานศึกษายุคดิจิทัล (4) การทำงานเป็นเครือข่าย (5) การบริหารเทคโนโลยี (6) การยอมรับเทคโนโลยี นวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลง และ (7) การเข้าถึงเทคโนโลยีโดยเชื่อมโยงความคิดและความรู้ให้กับผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ข้อค้นพบองค์ความรู้ใหม่ที่สำคัญ คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วมสามารถนำมาบูรณาการกับการบริหารตามกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการบริหารแบบเครือข่ายได้ เพื่อผู้ที่สนใจสามารถนำแนวคิดนี้ไปศึกษาวิจัยต่อ ในประเด็นการบริหารสถานศึกษาใน

ฝ่ายงานวิชาการ ซึ่งนอกจากจะบริหารด้วยนวัตกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วม และการบริหารแบบเครือข่ายแล้ว สามารถใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเข้ามามีส่วนร่วมในงานการนิเทศการศึกษาในฝ่ายวิชาการได้ เพื่อเป็นแนวทางการศึกษาวิจัยต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กัญญารัตน์ สุขแสน. (2563). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายนิเทศเขตศูนย์การศึกษาแห่งประทศไทย (คุษฎีนิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต). วิทยาลัยครูสุริยเทพมหาวิทยาลัยรังสิต, ปทุมธานี.
- กุลทัต หงษ์ชยางกูร และปริญญานันท์ เทียงจรรยา. (2560). เครือข่ายเป็นรูปแบบของความสัมพันธ์ทางสังคม. สืบค้นจาก http://hsmi2.psu.ac.th/upload/forum/paper_1598_5f69ce9304e915f69ce.pdf
- คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. (2562). แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา. จาก <https://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/1699-file.pdf>
- ธิญาดา ภัคธนาภิญโญ. (2565). การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา. วารสารนวัตกรรมการบริหารการศึกษา, 1(1), 1-9.
- นิตยา หล้าทูนธีรกุล. (2561). กระบวนการของ PLC: Professional Learning Community สู่สถานศึกษา ผ่านภาระงานของครูผู้สอนสู่คุณภาพผู้เรียน ยุค Thailand 4.0 (คุษฎีนิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปณิตา เกตุแก้ว. (2563). ความหมาย องค์ประกอบ ประเภทและความสำคัญของนวัตกรรม Product innovation เพื่อการเปลี่ยนแปลงด้านสินค้าและบริการ. สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org>
- พรณีย์ สุริย์แสง และนันทยา น้อยจันทร์. (2565). หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานบุคคลในโรงเรียน. รายงานการประชุม Graduate School Conference, 4(1), 1154.
- มนู อรดีดลเชษฐ. (2557). การเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมยุคดิจิทัลของภาคธุรกิจ. สืบค้นจาก <http://ictandservices.blogspot.com/2014/12/blog-post.html>.
- วรินทร์ ชัยสัมพันธ์กุล และนันทยา น้อยจันทร์. (2566). การประยุกต์ใช้ทฤษฎี POSDCoRB เพื่อส่งเสริมกระบวนการบริหารสถานศึกษา. รายงานการประชุม Graduate School Conference, 5(1), 1013-1021.
- สงบ อินทรมณี. (2562). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น, 16(1), 353-360.
- สุวิมล โพธิ์กลิ่น. (2564). นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษายุคใหม่. วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์, 6(3), 975-984.
- แผนแม่บทในการบริหารสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนเอกชนคาทอลิกภาคใต้. (2563). แผนแม่บทฝ่ายการศึกษาสังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี (ศสร.) 2564-2567.

- Agbi, A. (2019). *Technology and Innovation for Instructional in Digital Ages*. Veridian E–Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and Arts), 12(6), 478–494.
- Harwati Hashim, Universiti Kebangsaan, Malaysia (2018). *Application of Technology in the Digital Era Education* DOI:10.24036/002za0002 LicenseCC
- Miller, Steven, I. (1982). Quality and quantity: *Another view of analytic induction as a research technique*. *Quality and Quantity*, 16, 141–151.
- Pumpo, A. (2019). *SCAMPER Technique for Creative Thinkers*, Europass Teacher academy (2019). from <https://www.teacheracademy.eu/blog/scamper-technique-for-creative-thinkers/>.
- Zandraevich, S. (2018). Strategic models of networking cooperation in the national education system: History and perspectives. *Veridian E–Journal, Silpakorn University*, 12(6), 478–494.